

Brune bygg kontra Grønne bygg, trusler, muligheter og tidsfrister

Thina Margrethe Saltvedt (Ph. D.), Lead ESG Expert, Global Sustainability, 2024

A photograph of a flooded street. In the foreground, a silver car is partially submerged in the water. In the background, a blue car is also partially submerged. Two people are wading through the water; one is wearing a red shirt and the other is wearing a green shirt. The water is murky and turbulent. A white text box is overlaid on the top half of the image, containing the main title. Two orange starburst shapes are overlaid on the bottom half of the image, containing the terms 'Climate transition' and 'Biodiversity/Nature risk'.

Earth boiled in 2023 – will it happen again in 2024?

**Climate
transition**

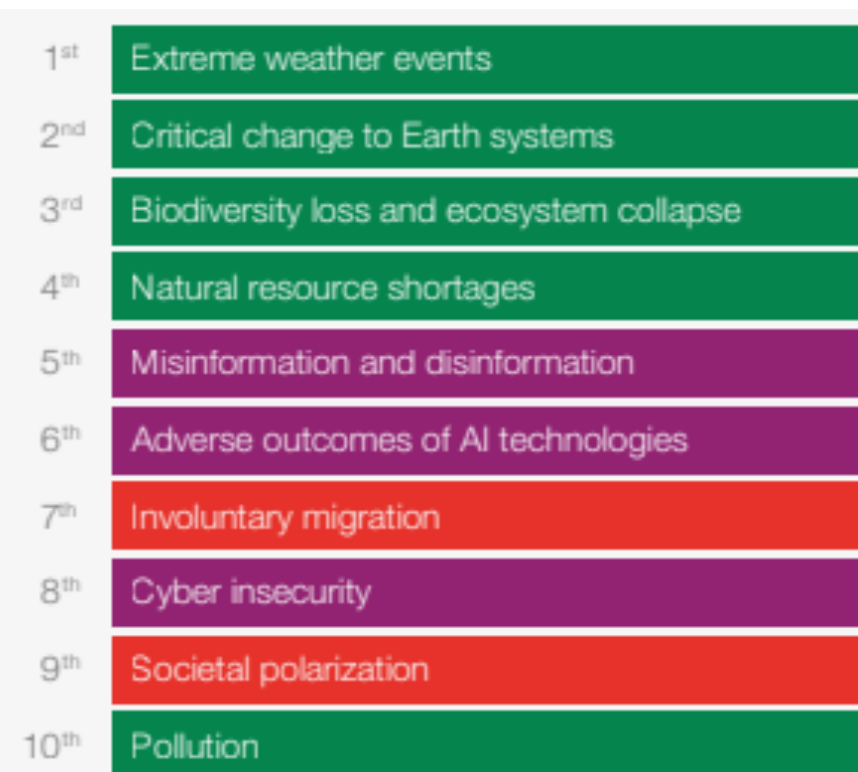
**Biodiversity/
Nature risk**

Global risikodrivere rangert etter alvorlighetsgrad på kort (2 år) og lang sikt (10 år)

2 år

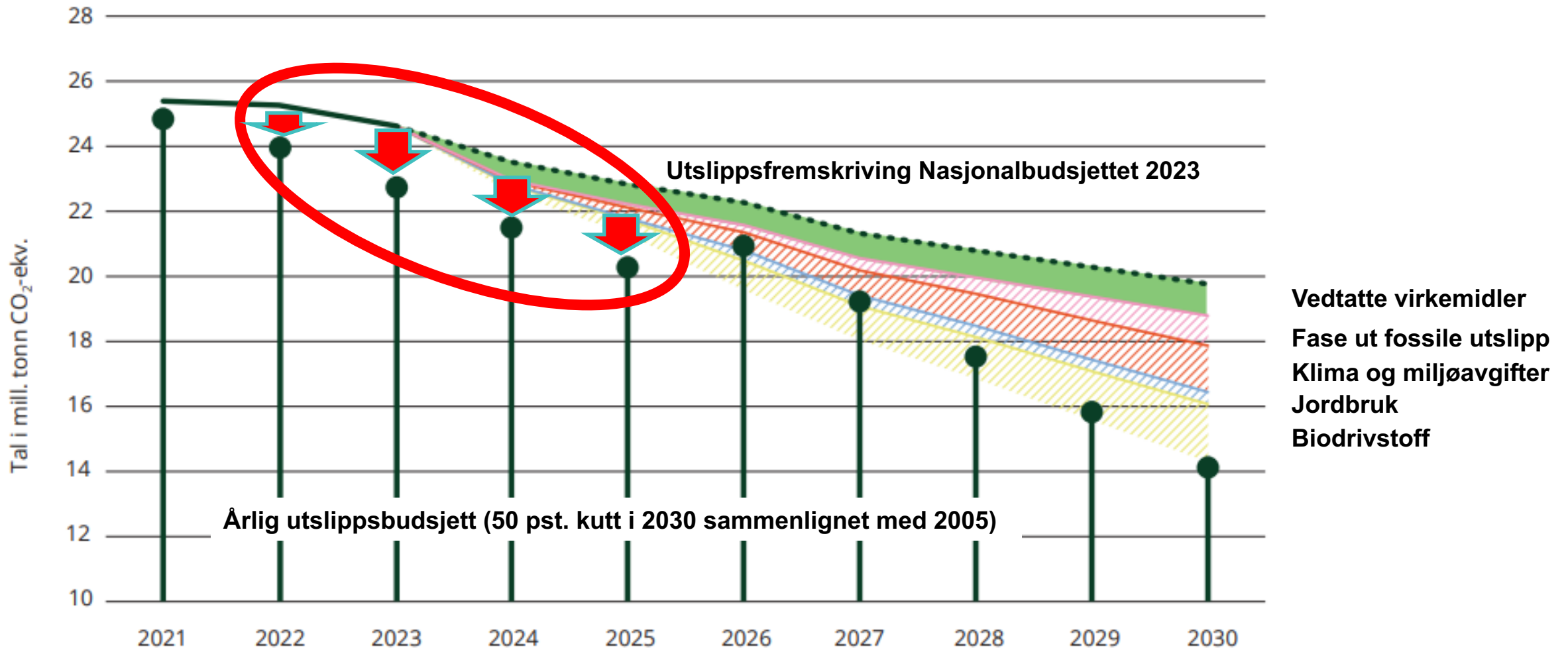
10 år

- Økonomi
- Miljø
- Geopolitikk
- Samfunn
- Teknologi

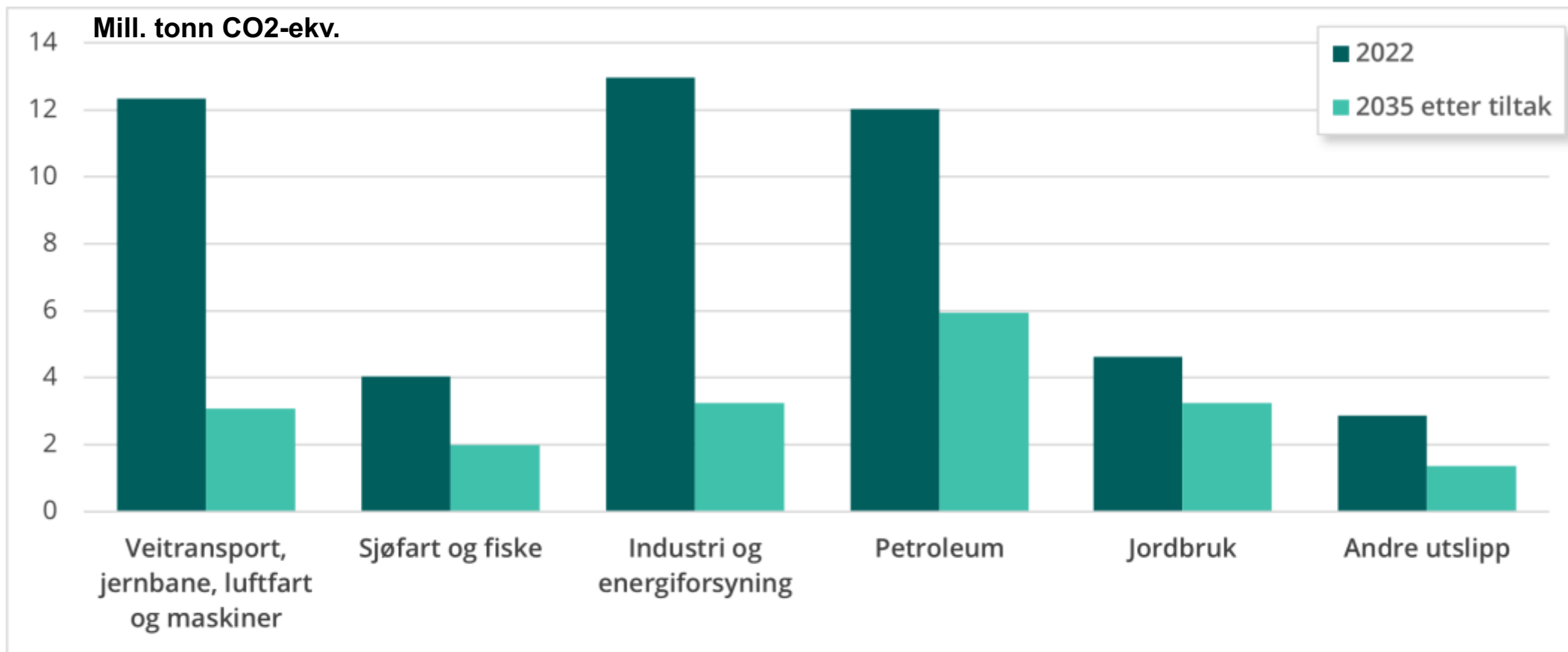
Regjeringens klimaplan og status 2024 (Nasjonalbudsjettet): Norge ligger på etterskudd

Vi trenger en ambisiøs og forutsigbar klimapolitikk for å realisere klimamålene

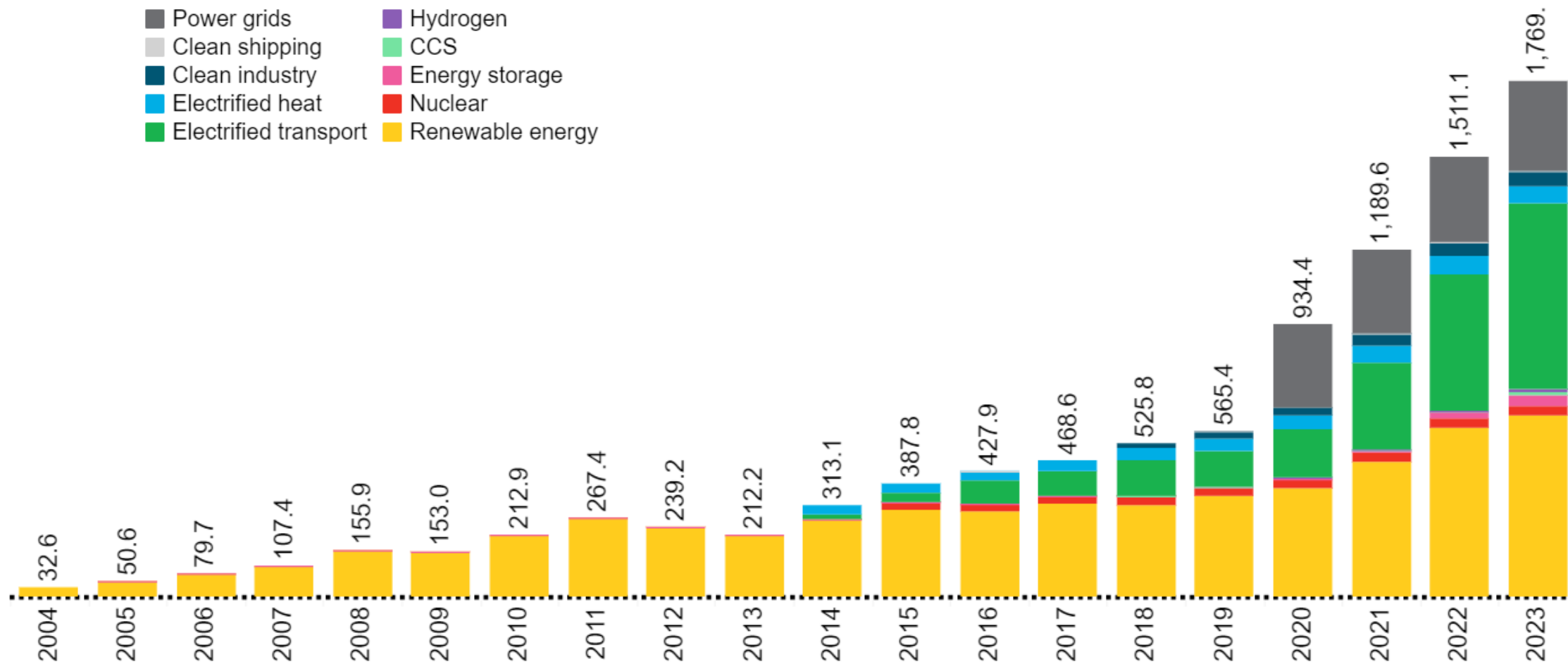
Kilde. Regjeringen.no

Sektorvise utslipp 2022, og gjenværende utslipp i 2035 gitt at alle tiltak gjennomføres

Figur 6. Sektorvise utslipp 2022, og gjenværende utslipp i 2035 gitt at alle tiltak gjennomføres. Mill. tonn CO₂-ekv. Nivået på restutslippene avhenger, i tillegg til tiltakene, av at utslippsreduksjoner med vedtatt politikk i framskrivinger (NB23justert) oppnås.

Investeringene i den globale energiomstillingen fortsetter å øke til tross for inflasjonsbekymringer og flaskehalsler i forsyningskjedene, i milliarder USD

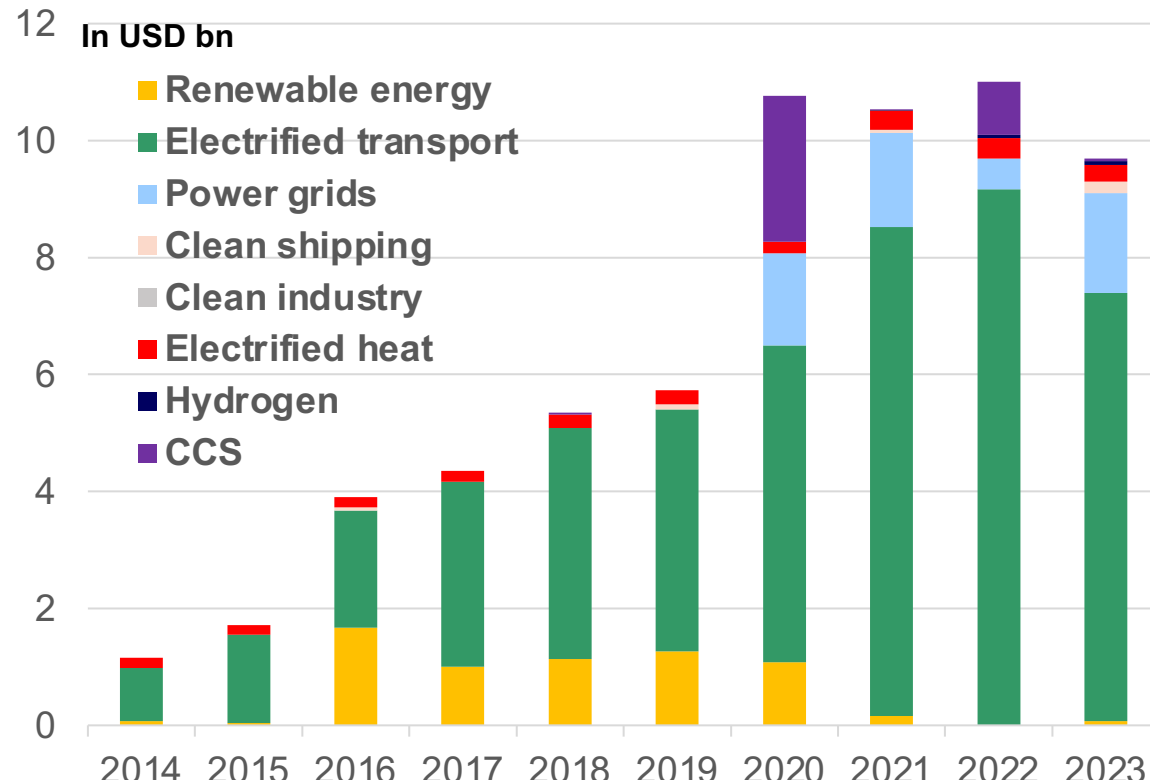

Source: Bloomberg NEF

Er Norge på vei til å bli en fornybar stormakt? Ikke ennå...

Investments in the green energy transition, in USD billion

Source: Bloomberg NEF

2023 blir rekordår for solceller på privatboliger

– Vi ser at veksten har tett sammenheng med at strømprisene gikk veldig opp.

MANGE SOLPANEL: Så langt i år er det installert nesten like mange solcelleanlegg hver måned, som det ble i hele 2018. | Foto: Frank May / NTB

Rogaland, eneste fylke med mer planlagt kraftproduksjon enn ønsket nytt forbruk.

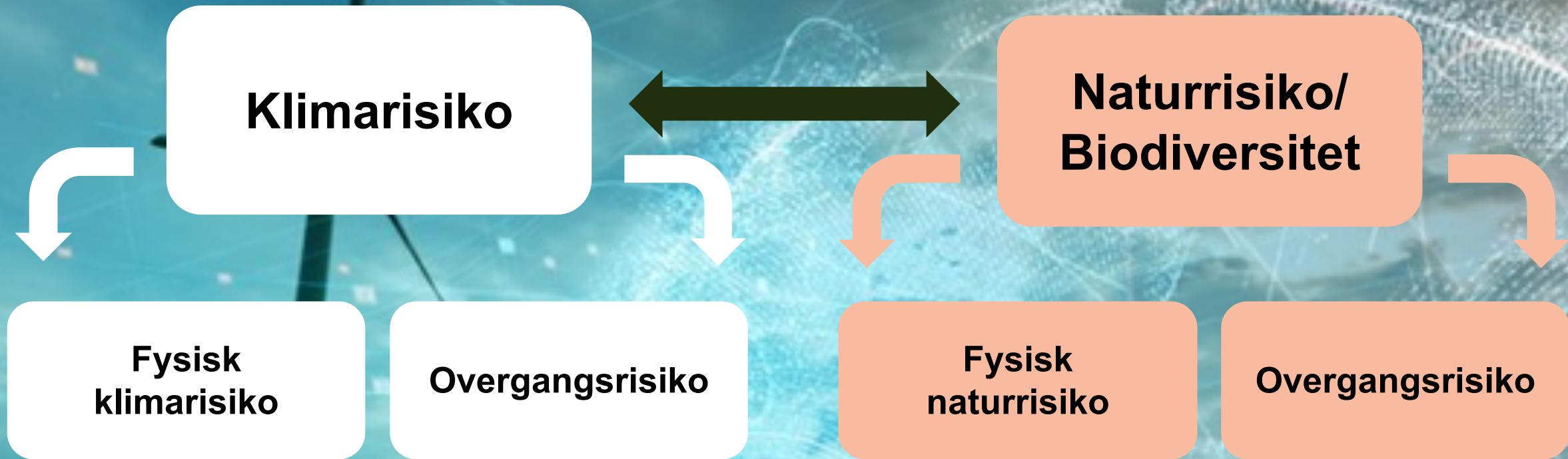
Vestland venter et **underskudd** på 24TWh i 2030.

Bare ett fylke har mer planlagt produksjon enn ønsket nytt forbruk

Kilde: EUROPOWER

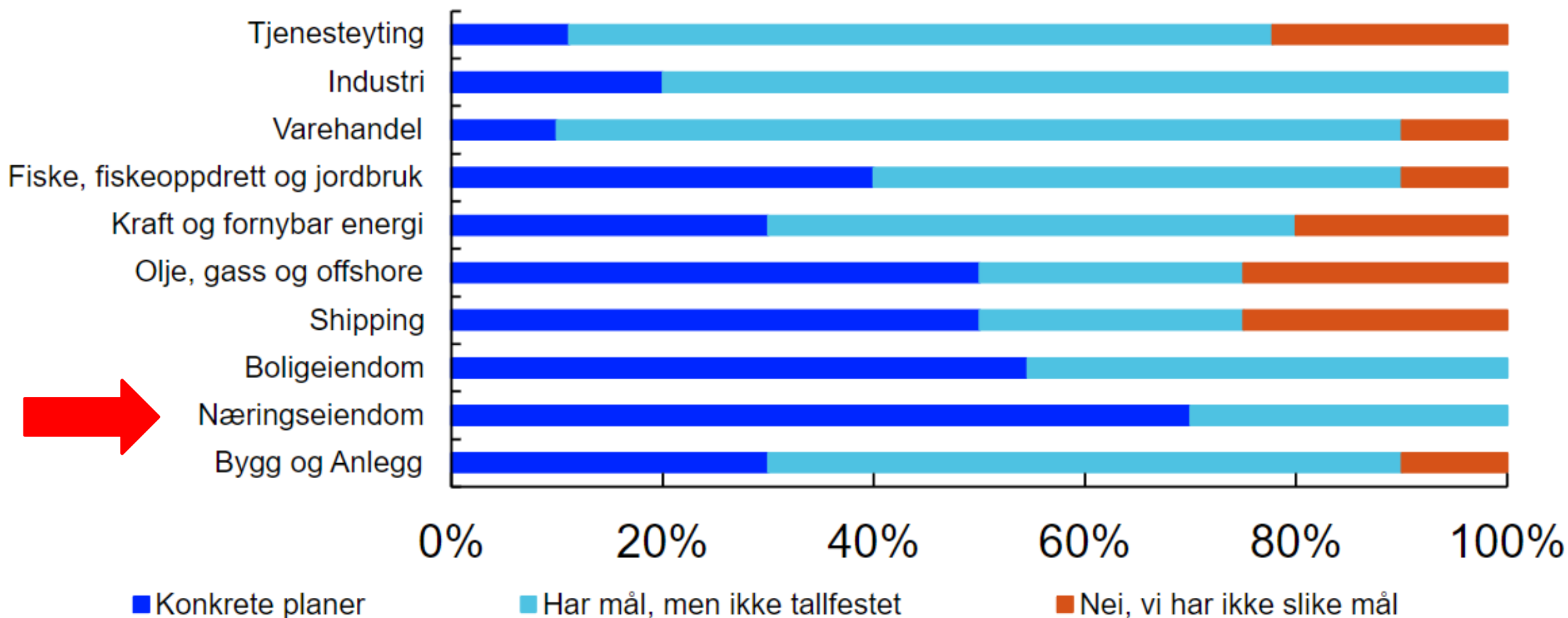
Fylke	Gap mellom
Rogaland	2 TWh
Buskerud	-0,5 TWh
Østfold	-3 TWh
Troms og Finnmark	-4 TWh
Oslo og Akershus	-4 TWh
Innlandet	-4 TWh
Møre og Romsdal	-5 TWh
Agder	-6 TWh
Vestfold og Telemark	-18 TWh
Trøndelag	-23 TWh
Vestland	-24 TWh
Nordland	-30 TWh

Historisk endring:
**Nå skal klima og miljø vektes
 minst 30 % i offentlige
 anskaffelser**
 Pressemelding | Dato: 04.08.2023

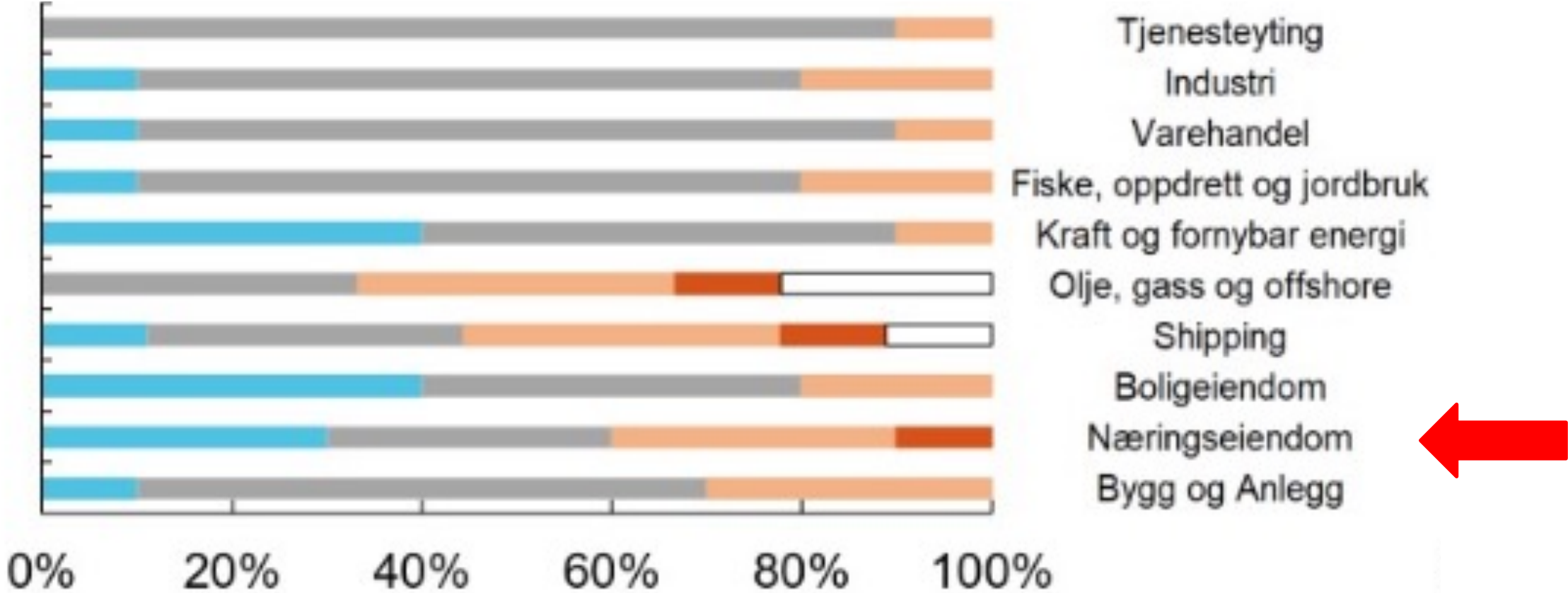
Har banken konkret mål om å redusere klimagassutslipp for utlån til denne næringen frem mot 2030? Svarandel. Prosent

Kilde: Norges Bank

Bankene bruker pisk og gulrot. I hvilken grad påvirker omstillingen til lavutslippsøkonomi lånebetingelsene på utlån til denne næringen i 2023? Svarandel. Prosent.

■ Betydelig reduserende effekt
 ■ Noe reduserende effekt
 ■ Ingen effekt
■ Noe økende effekt
 ■ Betydelig økende effekt
 □ Vet ikke

Verdens naturavtale vil gi nye dimensjoner til forvaltning av arealer både til land og til havs

Minst **30 % av land og hav** på jorden skal **bevares** og **30 % av naturen** som er ødelagt skal **restaureres** innen **2030**

La myrene ligge klimatiltak

Jeg vil se forskning og
fungerer som klimatiltak

i bruk på riksvei 4-utbyggingen på Hadeland

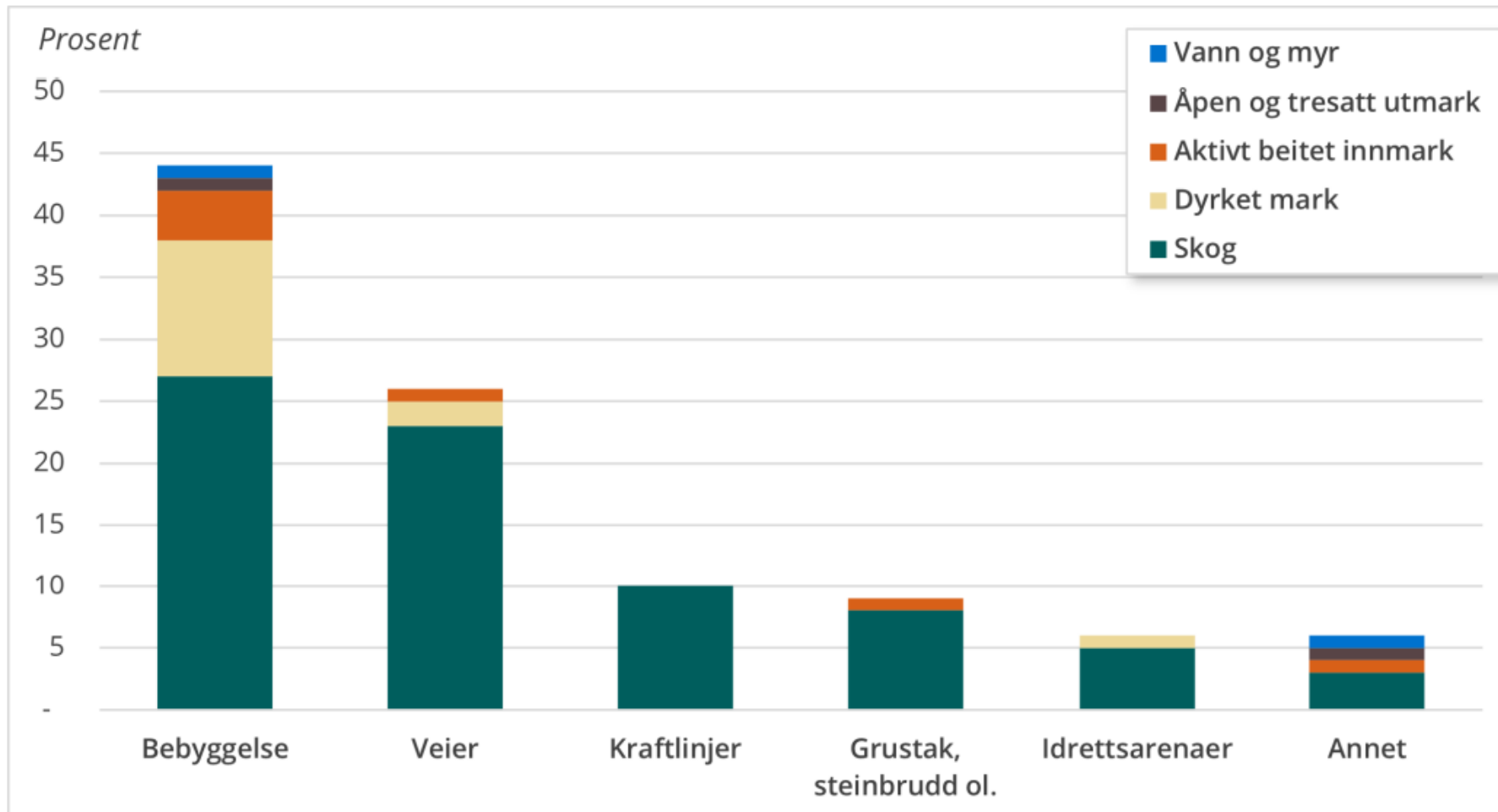
i naturreservat: et for naturen

naturen, sier
ingen åpner for ny

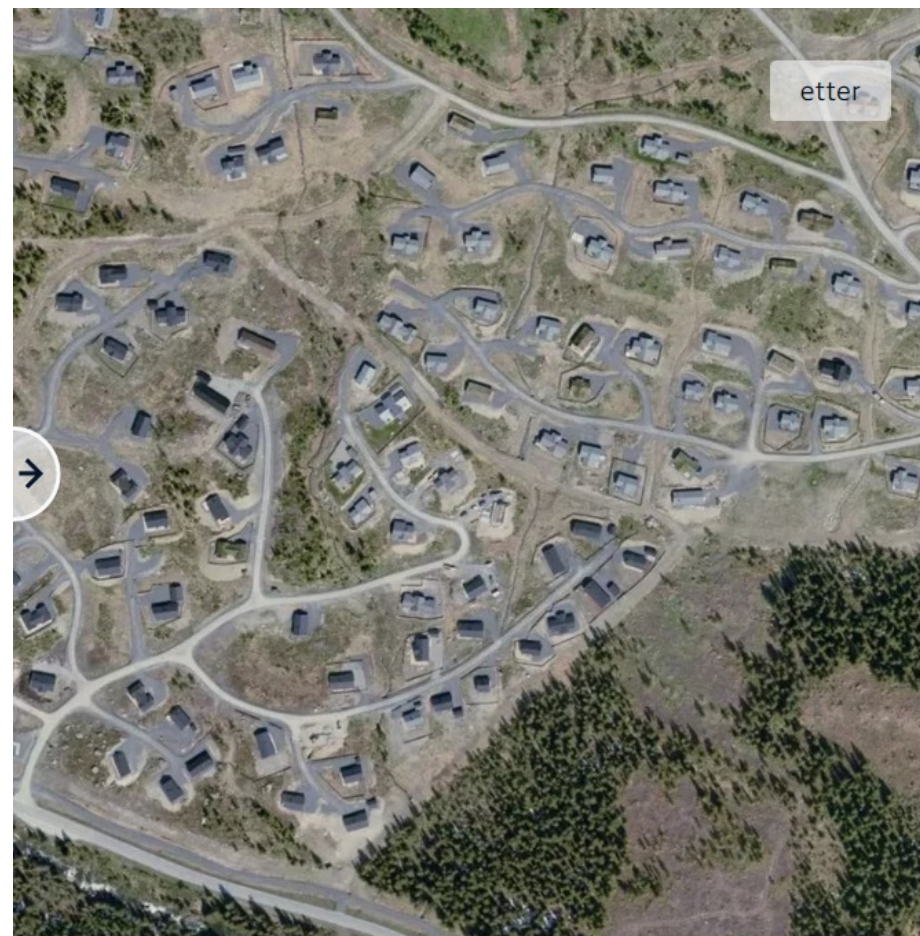
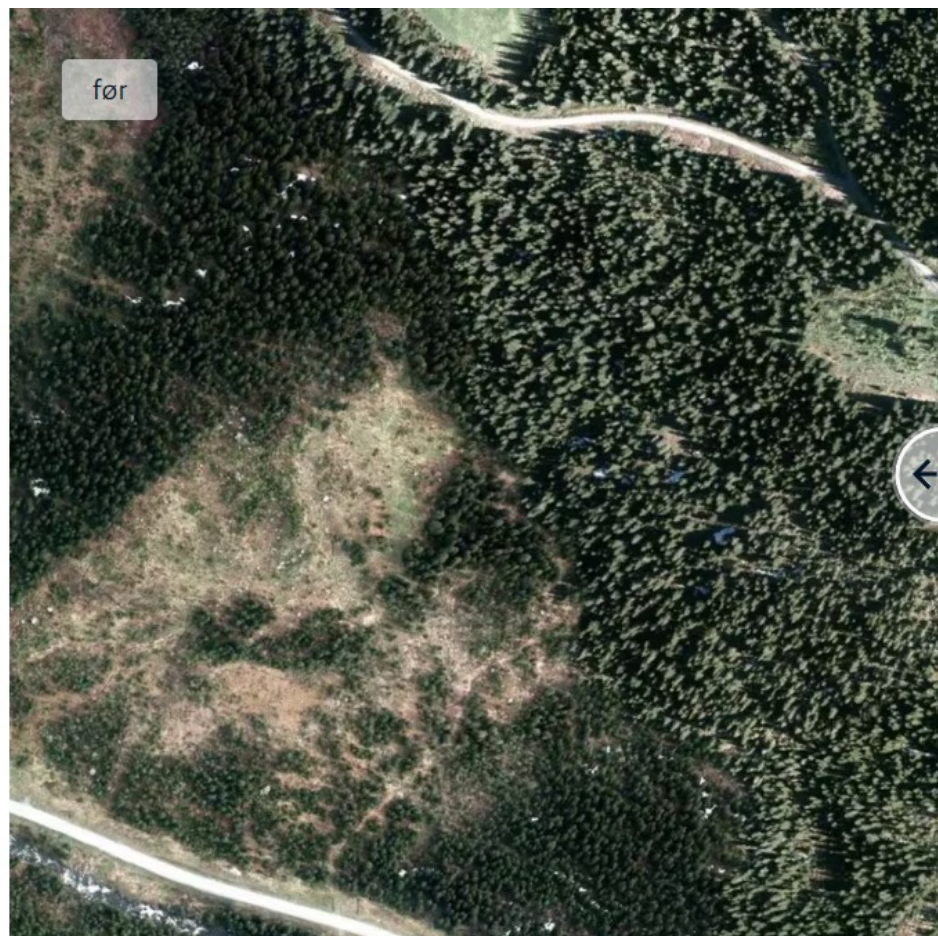
I dette området skal den planlagte brua over Lagendeltaet naturreservat bygges. (Foto: Bernt Martin Tordhol)

Å redusere nedbygging av arealer kan gi betydelig utslippskutt og samtidig være positivt for naturmangfold og landbruk.

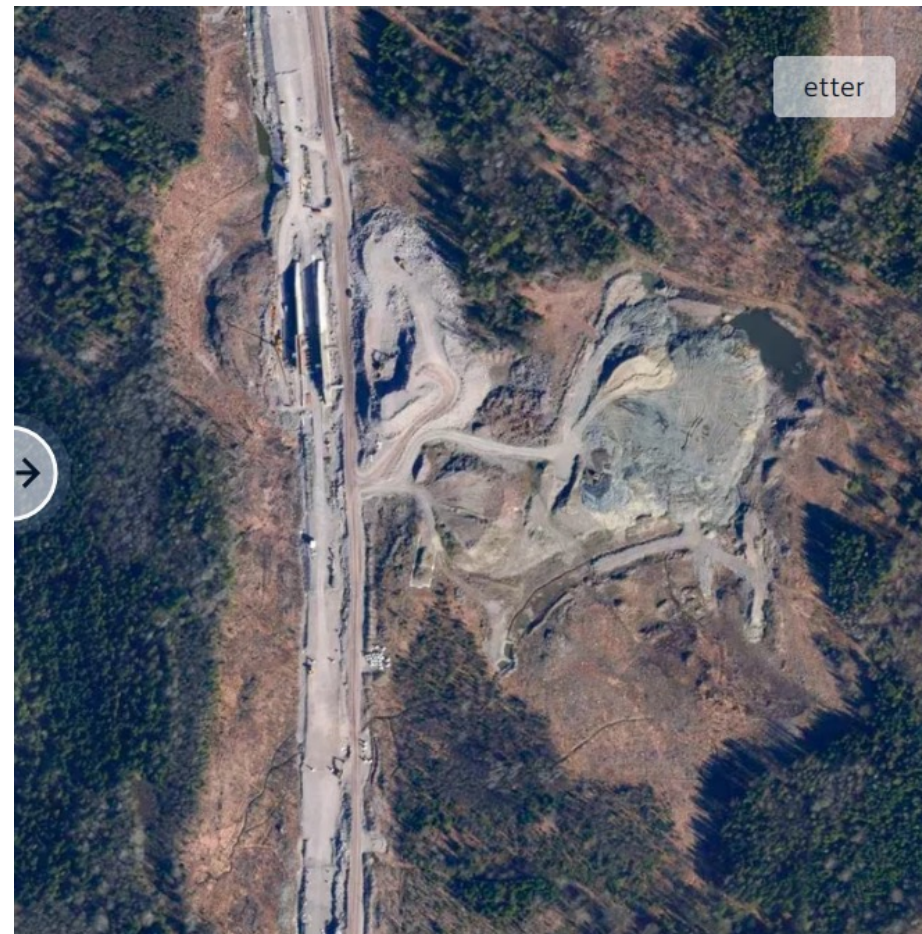

Figur 7. Total nedbygging fordelt på nedbyggingskategorier og arealkategorier i perioden 1990–2019.³⁵

80 kommuner i Norge vil stanse naturtap og bli arealnøytrale. Hyttefelt på Skeikampen

Vestfold – tog og næringsparker. Dobbeltspor på Vestfoldbanen

Kilde: NRK

**Viktig milepæl i 2024 - Fylkes- og Kommunenes planstrategier.
Gjennom sin arealplanlegging legger kommunene føring for bruk av 83 % av Norges arealer**

Bærekraftig arealbruk

Klimaendringene og tap av natur er en de viktigste samfunnsutfordringene vi må løse. Som arealmyndighet har kommunene en nøkkelrolle.

Foto: Adobe Stock

Naturkampen 2023 – Naturen forsvinner der du bor

Bergen Nummer 2/0 av landets kommuner

Hvor stort naturareal har kommunen satt av til hyttebygging?

0,01 %
(57,31 dekar)

Er kommunens arealplan fersk?

2019

Hvor stort naturareal har kommunen satt av til næringsvirksomhet?

0,57 %
(2 542,37 dekar)

Hvor stort naturareal har kommunen satt av til boliger?

1,4 %
(6 230 dekar)

Beskytter natur

Hvor mye strandsone har kommunen igjen?

28,43 %

Andel urørt strandsone igjen

Ble mer areal tilbakeført til naturformål enn nye naturareal lagt ut til utbygging?

7 496 dekar

Kilde: Sabima

Forskrift om endring i forskrift om energimerking av bygninger og energivurdering av tekniske anlegg (energimerkeforskriften for bygninger)

Buildings could become stranded assets as regulations bite

Boligselskaper og private utleiere i Nederland vil ikke kunne leie ut eiendom med lavenergimerke fra 2030.

Kan bli forbudt å leie ut energislukende kontorbygg

I Nederland er det nå forbudt å leie ut kontorer med energiklasse E og lavere. – Et spørsmål om når, ikke om, hevder Entra-direktør Per Ola Ulseth.

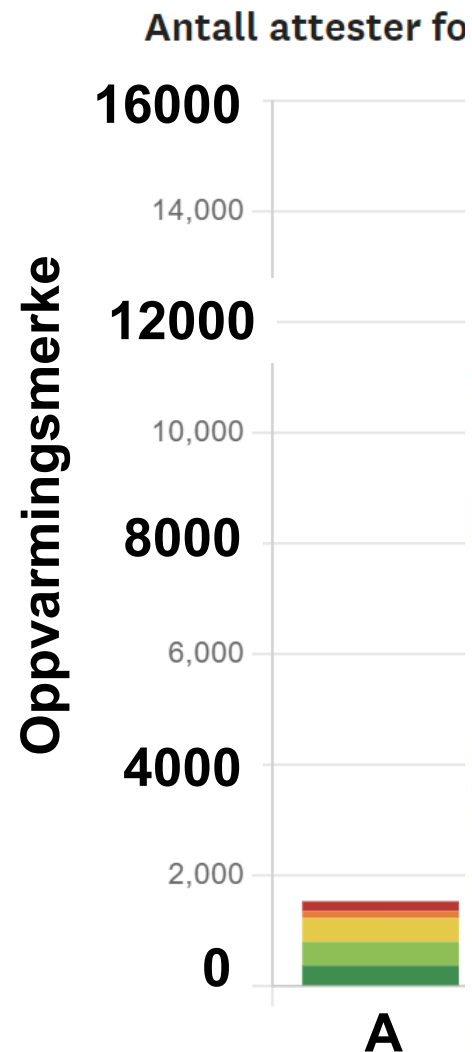
Publisert 18. jan. 2023 kl. 11.10

Lesetid: 6 minutter

B FOR BRUKT: Per Ola Ulseth er storfornøyd med jobben MAD Arkitekter og Krohmark har gjort med det verneverdige betongbygget. Å oppnå energiklasse A var imidlertid umulig. FOTO: GARD SETSAAS

Antall attester fordelt på energikarakter og oppvarmingsmerke – for boliger og yrkesbygg samlet i Bergen

Hun finner riktig energimerke på boligen din: Skal bidra til å nå klimamålene og senke lånerenten

Boligeiere med energimerker som E, F og G, risikerer å få dyrere lån og lavere verdi på boligen. Gründerselskapet Vilda henter inn og tilgjengeliggjør data slik at man får bedre oversikt over energitilstanden og dermed kan gjøre tiltak.

Kilde: Energimerking.no, TU.no

Forrige uke la Regjeringen frem en ny Handlingsplan for sirkulær økonomi

Klima- og miljødepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet

Handlingsplan

Handlingsplan for en sirkulær økonomi
2024-2025

Bygg og anlegg

Batterier

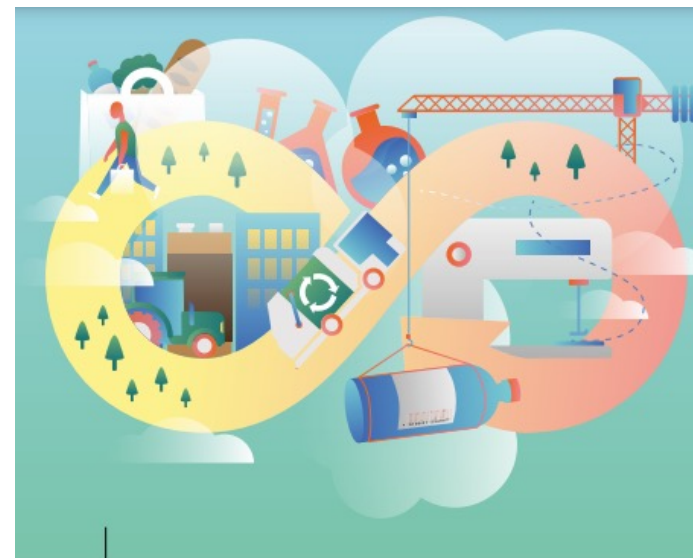
Elektronikk og elektronisk utstyr

Emballasje

Plast

Tekstiler

Kasserte kjøretøy

Departementene

Strategi

Nasjonal strategi for ein grøn, sirkulær økonomi

HANDLINGSPUNKTERING

- **Sette ned** en ekspertgruppe som skal gjøre en helhetlig utredning av hvilke virkemidler (regulatoriske, økonomiske og informative) som er mer effektive for å fremme en mer sirkulær økonomi
- **Vurdere** å følge opp forslag til nytt anskaffelsesregelverk fra lovutvalget for offentlige anskaffelser. Forslagene fra utvalget vil bli fulgt opp gjennom høring og vurdert i videre regelverksarbeid
- **Gjøre kjent** veilederen for nytt krav om 30 prosent vekting av miljøkriterier
- **Spre informasjon** om retningslinjer for prosjektsamarbeid i lys av konkurransereglene
- **Støtte** miljømerking og standardiseringsarbeid
- **Legge frem** en helhetlig nasjonal strategi for digitalisering i løpet av 2024
- **Fortsette å støtte** arbeidet med digitalisering i bygg- og anleggsnæringen
- **Fortsatt gi klare føringer** til Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva om at de skal styrke innsatsen og koordinere det tverrgående arbeidet innenfor sirkulær økonomi

Illustrasjon: Arkitektgruppen Cubus

Fenderen: Nytt næringsbygg i massivtre i Bergen

Thank you!

Thina Margrethe Saltvedt (Ph. D.)

Chief Analyst

thina.margrethe.saltvedt@nordea.com

Mobile : +4790634075

Twitter: @ThinaSaltvedt

Nordea Markets is the commercial name for Nordea's international capital markets operation.

The information provided herein is intended for background information only and for the sole use of the intended recipient. The views and other information provided herein are the current views of Nordea Markets as of the date of this document and are subject to change without notice. This notice is not an exhaustive description of the described product or the risks related to it, and it should not be relied on as such, nor is it a substitute for the judgement of the recipient.

The information provided herein is not intended to constitute and does not constitute investment advice nor is the information intended as an offer or solicitation for the purchase or sale of any financial instrument. The information contained herein has no regard to the specific investment objectives, the financial situation or particular needs of any particular recipient. Relevant and specific professional advice should always be obtained before making any investment or credit decision. It is important to note that past performance is not indicative of future results.

Nordea Markets is not and does not purport to be an adviser as to legal, taxation, accounting or regulatory matters in any jurisdiction.

This document may not be reproduced, distributed or published for any purpose without the prior written consent

